

Yttrande

Datum 2024-03-27
Klassificering 1.5.2
Dnr RAÄ-2023-3329

Ert datum 2023-12-22
Er dnr KN2023/04664

Avdelning Kulturmiljöavdelningen
Enhet Enheten för
landskapsutveckling

Remiss av promemoria Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet

Riksantikvarieämbetet har följande synpunkter att lämna på promemorians förslag.

MKB-direktivet förutsätter att kompensation ska vara möjligt att tillämpa. Enligt förslaget ska dubbelprövning undvikas. Riksantikvarieämbetet delar promemorians uppfattning att dubbelprövning bör undvikas men att detta bör begränsas endast till de fall där prövningen enligt miljöbalken och annan lagstiftning är helt och hållet likvärdig, bl.a. gällande möjligheten att i beslut föreskriva villkor om kompensation (se 16 kap. 9 § miljöbalken).

En MKB ska enligt 6 kap. 35 § 5 miljöbalken innehålla bland annat "uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna". Med "negativa miljöeffekterna" avses även negativa effekter på kulturmiljön. Detta följer av 1 kap. 1 § miljöbalken och 6 kap. 2 § 3 miljöbalken (jfr artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt [MKB-direktivet] och dess bilaga III punkten 2 del viii), där "historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden" räknas upp.

Enligt vad Riksantikvarieämbetet erfar finns det frågeställningar eller påståenden¹ om att de lagar t.ex. plan- och bygglagen (2010:900), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg m.fl., vid prövning som inte hänvisar till 16 kap. 9 § miljöbalken därmed inte medger möjligheter att föreskriva om avhjälpandeåtgärder dvs. kompensationsåtgärder². Riksantikvarieämbetet anser därför att promemorian behöver kompletteras med en genomgång av frågan om de parallella lagarna som nämns i promemorian i nu angivet hänseende omfattar en

Riksantikvarieämbetet
Box 1114
621 22 Visby
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Bankgiro 5052-3620

¹ [https://www.boverket.se/sv/PBL-](https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/verktyg/kompensation/)

[kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/verktyg/kompensation/](https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/verktyg/kompensation/)
² Se sid 39 <https://www.raa.se/samhallsutveckling/riksintresse-for-kulturmiljovarden/handbok-for-kulturmiljovardens-riksintressen/>

möjlighet att föreskriva om kompensation. Kompensationsåtgärder kan gälla att kompensera för skador på kulturmiljöer.

Detta beslut har fattats av vik. riksantikvarien Susanne Thedéen efter föredragning av utredaren Håkan Slotte. Även vik. överantikvarien Erik Fugeläng, avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa och t.f. enhetschefen Mattias Schönbeck har varit med om den slutliga handläggningen. Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Kopia till: jonathan.andersson@regeringskansliet.se